



GRUPA KAPITAŁOWA ERBUD

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres zakończony dnia 30 czerwca 2017 r.
sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem
Rachunkowości nr 34
„Śródroczna sprawozdawczość finansowa”





SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU

	Za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2017	Za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2016	Za okres 3 miesięcy zakończony 30-06-2017 dane niepodlegające przeglądowi	Za okres 3 miesięcy zakończony 30-06-2016 dane niepodlegające przeglądowi
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA				
Przychody ze sprzedaży produktów i usług oraz towarów	776 320	788 168	432 235	446 318
Nota 4.1. i materiałów	715 853	732 078	396 652	417 906
Koszty sprzedanych produktów i usług oraz towarów i materiałów	60 467	56 090	35 583	28 412
Zysk brutto ze sprzedaży	2 717	2 867	1 418	1 594
Koszty sprzedaży	45 323	39 113	23 188	19 478
Koszty ogólnego zarządu	6 882	25 521	3 560	18 204
Pozostałe przychody operacyjne	4 463	4 174	3 635	2 170
Pozostałe koszty operacyjne	14 846	35 457	10 902	23 374
Nota 4.1. Wynik na jednostkach współkontrolowanych	2 018	5 469	1 529	4 725
Przychody finansowe	7 474	5 667	3 382	3 538
Koszty finansowe	9 390	35 259	9 049	24 561
Zysk brutto z działalności kontynuowanej	2 395	7 719	2 151	4 837
Nota 4.2. Podatek dochodowy	6 995	27 540	6 898	19 724
Wynik netto z działalności kontynuowanej	-	(35 733)	-	(36 152)
DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA				
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej	6 995	(8 193)	6 898	(16 428)
Zysk netto za okres obrotowy	7 136	(10 949)	6 803	(18 183)
Zysk okresu obrotowego przypadający:	(141)	2 756	95	1 755
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	12 811 859	12 811 859	12 811 859	12 811 859
Udziałowcom niekontrolującym	0,55	2,15	0,54	1,54
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	0,55	2,15	0,54	1,54
Wynik netto z działalności kontynuowanej na jedną akcję (w zł)	-	2,79	-	2,82
Wynik netto z działalności zaniechanej na jedną akcję (w zł)	-	2,79	-	2,82
Podstawowy wynik netto na jedną akcję (w zł)	0,55	0,64	0,54	1,28
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji (w szt.)	12 811 859	12 811 859	12 811 859	12 811 859
Rozwodniony wynik netto z działalności kontynuowanej na jedną akcję (w PLN)	0,55	2,15	0,54	1,54
Rozwodniony wynik netto z działalności zaniechanej na jedną akcję (w zł)	-	2,79	-	2,82
Rozwodniony wynik netto na jedną akcję (w zł)	0,55	0,64	0,54	1,28
DODATKOWE INFORMACJE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z WYNIKU, W TYM ALTERNATYWNE MIERNIKI WYNIKU				
Amortyzacja	5 304	5 486	3 316	2 973
Nota 4.1. EBITDA	20 150	40 943	14 218	26 347

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z
POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW**

	Za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2017	Za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2016	Za okres 3 miesięcy zakończony 30-06-2017 dane niepodlegające przeglądowi	Za okres 3 miesięcy zakończony 30-06-2016 dane niepodlegające przeglądowi
Skonsolidowany zysk / (strata) netto	6 995	(8 193)	6 898	(16 428)
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek zagranicznych	(723)	675	31	632
Wycena instrumentów zabezpieczających	2 971	(2 321)	(632)	(2 807)
Pozostałe całkowite dochody (z uwzględnieniem efektu podatkowego) podlegające przeklasyfikowaniu do wyniku	2 248	(1 646)	(601)	(2 175)
Całkowite dochody za okres obrotowy	9 243	(9 839)	6 297	(18 603)
Przypadające:				
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	9 517	(12 714)	6 192	(20 436)
Udziałowcom niekontrolującym	(274)	2 875	104	1 833
Całkowite dochody przypadające akcjonariuszom Jednostki dominującej z tytułu:				
Działalności kontynuowanej	9 517	19 426	6 192	12 083
Działalności zaniechanej	-	(32 140)	-	(32 519)
	9 517	(12 714)	6 192	(20 436)



Skonsolidowane sprawozdanie finansowe na 30 czerwca 2017 (w tys. zł, chyba że podano inaczej)

Zestawienie zmian w kapitale własnym Akcjonariuszy Jednostki Dominującej

	Skumulowane pozostałe całkowite dochody								
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał rezerwowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Wycena instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane	Razem	Kapitał udziałowców niekontrolujących	Kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2016 r.	1 281	229 619	-	761	1 006	46 086	278 753	16 912	295 665
Wynik netto za okres	-	-	-	-	-	(10 949)	(10 949)	2 756	(8 193)
Całkowite dochody za okres obrotowy	-	-	-	556	(2 321)	-	(1 765)	119	(1 646)
Łączne całkowite dochody	-	-	-	556	(2 321)	(10 949)	(12 714)	2 875	(9 839)
Dywidenda	-	(3 977)	-	-	-	(11 398)	(15 375)	-	(15 375)
Przeniesienie wyniku netto z roku poprzedniego na zyski zatrzymane	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Objęcie emisji udziałów przez udziałowców mniejszościowych spółki zależnej PBDI	-	(2 126)	-	-	-	-	(2 126)	2 126	-
Stan na 30 czerwca 2016 r.	1 281	223 516	-	1 317	(1 315)	23 739	248 538	21 913	270 451
Stan na 1 stycznia 2017 r.	1 281	213 197	-	1 343	(640)	36 479	251 660	9 145	260 805
Wynik netto za okres	-	-	-	-	-	7 136	7 136	(141)	6 995
Całkowite dochody za okres obrotowy	-	-	-	(576)	2 971	(14)	2 381	(133)	2 248
Łączne całkowite dochody	-	-	-	(576)	2 971	7 122	9 517	(274)	9 243
Dywidenda	-	-	-	-	-	-	-	(105)	(105)
Przeniesienie wyniku netto z roku poprzedniego na zyski zatrzymane	-	-	11 103	-	-	(11 103)	-	-	-
Stan na 30 czerwca 2017 r.	1 281	213 197	11 103	767	2 331	32 498	261 177	8 766	269 943



SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	30.06.2017	31.12.2016
AKTYWA	950 882	947 297
Nota 7.2. Wartość firmy	22 968	22 968
Nota 7.1. Rzeczowe aktywa trwałe	48 780	48 031
Nota 5.1. Aktywa finansowe	26 566	2 903
Nota 4.2. Aktywa z tytułu podatku odroczonego	27 972	17 029
Nota 2.1. Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	13 120	12 565
Aktywa trwałe	139 406	103 496
Zapasy	3 750	2 757
Nota 2.1. Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	31 178	32 264
Należności z tytułu kontraktów budowlanych - wycena	175 632	127 600
Nota 7.5. Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałe	443 907	394 854
Nota 5.1. Aktywa finansowe	10 746	22 788
Nota 3.8. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	141 367	257 273
Nota 7.5. Pozostałe	4 896	6 265
Aktywa obrotowe	811 476	843 801
PASYWA	950 882	947 297
Nota 3.1. Kapitał podstawowy	1 281	1 281
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	213 197	213 197
Kapitał rezerwowy	11 103	-
Skumulowane pozostałe całkowite dochody	3 098	703
Zyski zatrzymane	32 498	36 479
Kapitał własny akcjonariuszy Jednostki Dominującej	261 177	251 660
Kapitał udziałowców niekontrolujących	8 766	9 145
Kapitał własny	269 943	260 805
Nota 3.3.;3.5. Zadłużenie odsetkowe	12 183	65 658
Nota 7.6. Rezerwy	4 957	4 582
Nota 4.2. Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	2 167	2 625
Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	6 469	7 588
Pozostałe zobowiązania	-	750
Zobowiązania długoterminowe	25 776	81 203
Nota 3.3.-3.5. Zadłużenie odsetkowe	140 316	48 942
Nota 7.6. Rezerwy	34 798	37 392
Nota 2.1. Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	89 522	89 130
Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych - wycena	127 334	110 144
Nota 7.8. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania pozostałe	256 702	319 681
Nota 7.8. Zaliczki otrzymane na dostawy	6 491	-
Zobowiązania krótkoterminowe	655 163	605 289
DODATKOWE INFORMACJE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ		
Nota 3.6. Aktywa stanowiące zabezpieczenia zobowiązań z tytułu zadłużenia	3 804	3 909
Nota 3.7. Aktywa warunkowe	103 172	113 877
Nota 3.7. Zobowiązania warunkowe	757 069	468 869

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	01.2017- 06.2017	01.2016- 06.2016
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Wynik brutto	9 390	35 259
Amortyzacja	5 304	6 042
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	(617)	383
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	2 610	4 203
Pozostałe korekty niepieniężne	(182)	(4 549)
Zapłacony podatek dochodowy	(10 557)	(8 654)
Zmiana stanu kapitału obrotowego	(127 688)	(103 851)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(121 740)	(71 167)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Wpływy ze sprzedaży udziałów w jednostce współkontrolowanej	-	-
Nota 5.1.2. Wpływy z tytułu udzielonych pożyczek	2 013	116
Wpływy pozostałe	848	7 531
Nota 7.1. Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(2 125)	(2 533)
Nota 7.1. Wydatki za nabycie nieruchomości inwestycyjnych	-	(28 991)
Nota 5.1.2. Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek	(10 438)	(44)
Wydatki na nabycie udziałów w spółkach	-	-
Wydatki pozostałe	(1 500)	(1 616)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(11 202)	(25 537)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia - kredyty i pożyczki	44 282	50 860
Wpływy pozostałe	-	-
Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia - kapitał	(10 059)	(39 690)
Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia - odsetki	(2 167)	(5 391)
Wypłata dywidend	(14 990)	(15 374)
Wydatki pozostałe	-	(576)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	17 066	(10 171)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO	(115 876)	(106 875)
Środki pieniężne na początek okresu	257 273	222 137
Różnice kursowe dotyczące środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(30)	-
	-	-
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	141 367	115 262
- o ograniczonej możliwości dysponowania	22 282	12 816



	30.06.2017		31.12.2016	
	PLN	EUR	PLN	EUR
Aktywa trwałe	139 406	32 984	103 496	23 394
Aktywa obrotowe	811 476	191 997	843 801	190 733
Kapitał własny	269 943	63 869	260 805	58 952
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	680 939	161 112	686 492	155 175

	01.2017-06.2017		01.2016-06.2016	
	PLN	EUR	PLN	EUR
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(121 740)	(28 662)	(71 167)	(16 246)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(11 202)	(2 637)	(25 537)	(5 830)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	17 066	4 018	(10 171)	(2 322)
Przepływy pieniężne netto	(115 876)	(27 281)	(106 875)	(24 398)
Środki pieniężne na początek okresu	257 273	58 154	222 137	52 126
Środki pieniężne na koniec okresu	141 367	33 448	115 262	26 045

	01.2017-06.2017		01.2016-06.2016	
	PLN	EUR	PLN	EUR
Przychody ze sprzedaży produktów i usług oraz towarów i materiałów	776 320	182 775	788 168	179 926
Koszty sprzedanych produktów i usług oraz towarów i materiałów	715 853	168 539	732 078	167 122
Zysk brutto ze sprzedaży	60 467	14 236	56 090	12 804
Zysk z działalności operacyjnej	14 846	3 495	35 457	8 094
Zysk brutto z działalności kontynuowanej	9 390	2 211	35 259	8 049
Wynik netto z działalności kontynuowanej	6 995	1 647	27 540	6 287

1.	INFORMACJE OGÓLNE	8
1.1.	WPROWADZENIE	8
1.2.	PODSTAWA SPORZĄDZENIA	9
1.3.	WPŁYW NOWYCH STANDARDÓW	10
2.	KONTRAKTY BUDOWLANE	12
2.1.	NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH - KAUCJE	13
3.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE	14
3.1.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	14
3.2.	DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY	15
3.3.	ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK	15
3.4.	ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU WYEMITOWANYCH OBLIGACJI	17
3.5.	ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	18
3.6.	AKTYWA STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIA ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU ZADŁUŻENIA	18
3.7.	AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	19
3.8.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	19
4.	NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	20
4.1.	SEGMENTY SPRAWOZDAWCZE	20
4.2.	OPODATKOWANIE	25
5.	INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	28
5.1.	AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	28
5.1.1.	AKTYWA FINANSOWE	29
5.1.2.	AKTYWA FINANSOWE – UDZIELONE POŻYCZKI	29
5.2.	POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE	29
5.3.	ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	30
5.3.1.	RYZYO RYNKOWE – RYZYKO WALUTOWE	30
5.3.2.	RYZYO RYNKOWE – RYZYKO STÓP PROCENTOWYCH	30
5.3.3.	RYZYO KREDYTOWE	30
5.3.4.	RYZYO PŁYNNOŚCI	31
6.	DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	33
7.	NOTY POZOSTAŁE	34
7.1.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	34
7.2.	WARTOŚĆ FIRMY	35
7.3.	UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW TRWAŁYCH	36
7.4.	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE	37
7.5.	POZOSTAŁE AKTYWA	38
7.6.	REZERWY	39
7.7.	SPRAWY SPORNE	41
7.8.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ ZOBOWIĄZANIA POZOSTAŁE	42
7.9.	WYJAŚNIENIA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	43
7.10.	STRUKTURA GRUPY I INWESTYCJE WE WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA ORAZ TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	43
7.11.	ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	45

W Sprawozdaniu Finansowym można zauważyć ikony, które reprezentują następujące:



Polityki rachunkowości



Szacunki



1. INFORMACJE OGÓLNE

1. INFORMACJE OGÓLNE

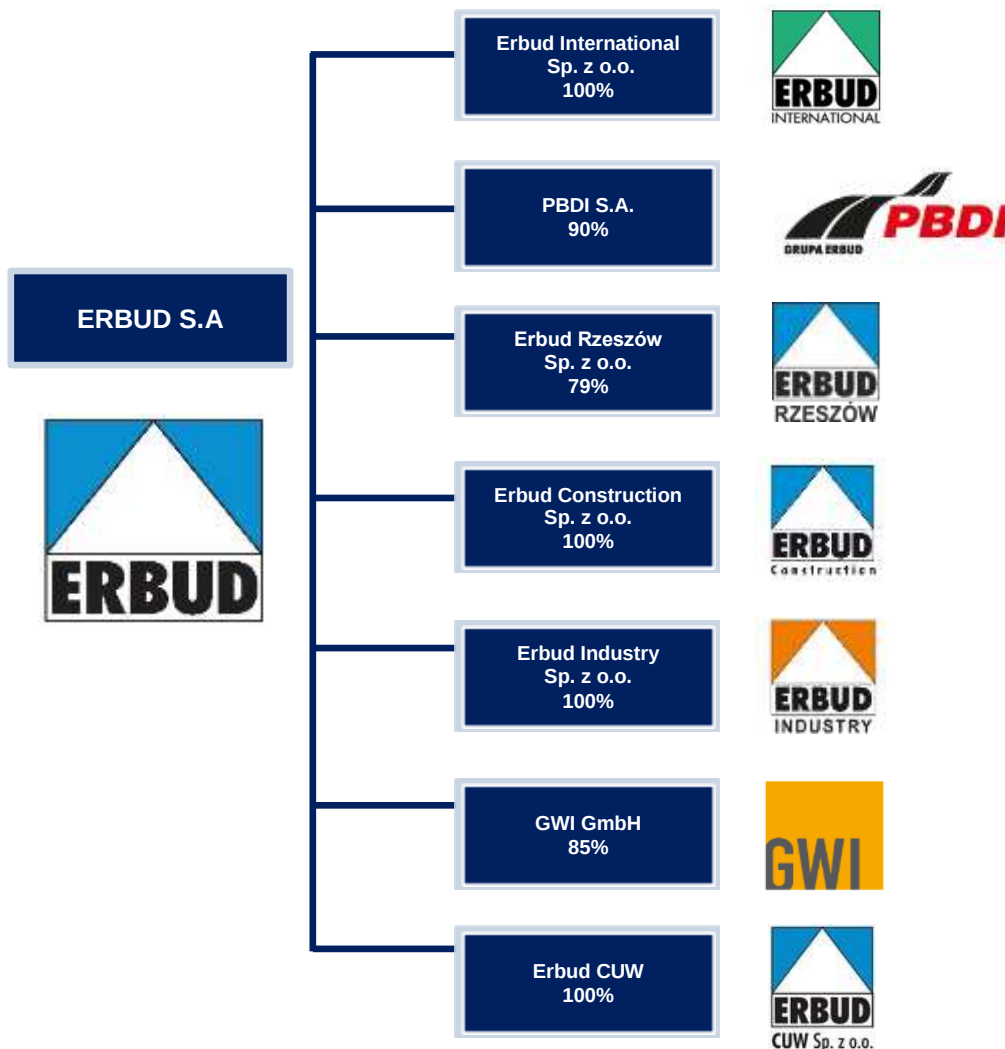
1.1. WPROWADZENIE

Podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej Erbud S.A. („Grupa”) jest spółka Erbud S.A. („Jednostka Dominująca”), mająca siedzibę w Warszawie, ul. Franciszka Klimczaka nr 1.

Jednostka Dominująca została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym 29 listopada 2006 roku pod numerem KRS 0000268667 (Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy KRS). Jednostka Dominująca jest notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie od 2007 roku, wchodzi w skład indeksu spółek budowlanych WIG Budownictwo.

Przedmiotem działalności Grupy są szeroko rozumiane usługi budowlano - montażowe wykonywane w systemie generalnego wykonawstwa w kraju i za granicą. Ponadto Erbud S.A. pełni w Grupie rolę centrum zarządzającego, doradczego i finansowego. Grupa działa na rynku polskim oraz na rynkach innych krajów Unii Europejskiej.

Czas trwania Jednostki Dominującej i jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony.



Szczegółową strukturę Grupy zamieszczono w nocie 7.10.



1. INFORMACJE OGÓLNE

1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA

Stwierdzenie o zgodności z MSSF

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości mającego zastosowanie do śródrocznej sprawozdawczości finansowej (MSR 34), który został zatwierdzony przez Unię Europejską. Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe należy odczytywać w powiązaniu ze zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości podane są w tysiącach złotych.

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień i za okres sześciu miesięcy zakończonych 30 czerwca 2017 r., zaś dane porównywalne na dzień 31 grudnia 2016 r. i za sześć miesięcy zakończonych 30 czerwca 2016 r.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 04 września 2017 r.

Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

Wycena do wartości godziwej

W wycenie do wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania, Grupa bierze pod uwagę właściwości danego składnika aktywów lub zobowiązań, jeżeli uczestnicy rynku biorą te cechy pod uwagę przy wycenie aktywów lub zobowiązań na dzień wyceny. Grupa klasyfikuje zasady pomiaru wartości godziwej wykorzystując hierarchię wartości godziwej odzwierciedlającą wagę danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny, zgodną z zapisami MSSF 13.

Przeliczanie pozycji w walutach obcych

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i walutą prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN).

Transakcje w walutach obcych wykazuje się w księgach w wartości nominalnej przeliczonej na złote według kursu średniego NBP. W momencie realizacji różnice kursowe wykazywane są jako przychody lub koszty finansowe.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania zagranicznych jednostek przeliczane są na walutę prezentacji Grupy w następujący sposób:

- aktywa i zobowiązania przelicza się według kursu zamknięcia obowiązującego na dany dzień bilansowy,

1. INFORMACJE OGÓLNE

- przychody i koszty przelicza się według kursu średniego (chyba, że przeliczenie wg kursu średniego odbiegałoby istotnie od wartości otrzymanych przy zastosowaniu kursu obowiązującego na dzień zawarcia transakcji).

Różnice kursowe wynikające z przeliczeń zagranicznych jednostek ujmują się w kapitałach jako skumulowane pozostałe całkowite dochody – różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w rachunku zysków i strat.

1.3. WPŁYW NOWYCH STANDARDÓW

Zastosowane nowe i zmienione standardy i interpretacje

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące nowe i zmienione standardy i interpretacje, które weszły w życie od 1 stycznia 2016 r.:

Roczne zmiany MSSF 2010-2012

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2013 r. "Roczne zmiany MSSF 2010-2012", które zmieniają 7 standardów. Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Grupy dotyczyć będzie głównie zmiana w MSSF 8, tj. wprowadzenie wymogu ujawnienia osądu w zakresie podobieństwa kryteriów ekonomicznych przy agregacji segmentów.

Zmiany do MSR 1

W grudniu 2014 r., w ramach prac związanych z tzw. inicjatywą dotyczącą ujawniania informacji, Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała poprawkę do MSR 1. Celem opublikowanej zmiany jest wyjaśnienie koncepcji istotności oraz wyjaśnienie, że jeżeli jednostka uzna, że dane informacje są nieistotne, wówczas nie powinna ich ujawniać nawet, jeżeli takie ujawnienie jest co do zasady wymagane przez inny MSSF. W zmienionym MSR 1 wyjaśniono, że pozycje prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz sprawozdaniu z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów mogą być agregowane bądź dezagregowane w zależności od ich istotności. Wprowadzono również dodatkowe wytyczne odnoszące się do prezentacji sum częściowych w tych sprawozdaniach.

Powyższe zmiany nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy z wyjątkiem zmian do MSR 1, którego zastosowanie spowodowało zmiany w sposobie agregacji oraz prezentacji wybranych pozycji oraz zakresu ujawnień związanych z tymi pozycjami w sprawozdaniu finansowym za rok 2017 w porównaniu ze sprawozdaniem finansowym za rok 2016. Zgodnie z przepisami przejściowymi MSR 1, nie jest wymagane od Grupy przedstawienie ujawnień odnośnie wyżej opisanych dokonanych zmian.

1. INFORMACJE OGÓLNE

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu żadnego z opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów dotyczących działalności Grupy przed ich datą wejścia w życie. Grupa dokonała analizy wpływu na sprawozdanie finansowe wszystkich wspomnianych w poprzednim zdaniu standardów, ze szczególnym uwzględnieniem niżej wymienionych nowych standardów.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.

Data wejścia w życie: 1 stycznia 2018 r.

Grupa zastosuje MSSF 9 od 1 stycznia 2018 r.

W ocenie Grupy główny wpływ zastosowania nowego standardu wynikać będzie głównie z zastosowania szacowania odpisów na bazie modelu oczekiwanych strat. Na chwilę obecną Zarząd szacuje zmianę ujmowanego dotychczas odpisu z tytułu utraty wartości.

Zarząd planuje zakończyć analizę wpływu opisywanego standardu na Grupę do końca roku.

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz Objaśnienia do MSSF 15

Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu towarów lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości.

Objaśnienia do MSSF 15 dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15. Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.

Data wejścia w życie: 1 stycznia 2018 r.

Grupa zastosuje MSSF 15 oraz Objaśnienie do MSSF 15 od 1 stycznia 2018 r.

Grupa na podstawie wstępnych analiz spodziewa się, iż wpływ nowego standardu może być istotny głównie w obszarze: szacowania zmiennego wynagrodzenia, wydłużonych gwarancji, identyfikacji obowiązków świadczenia w kontraktach wieloelementowych oraz łączenia umów negocjowanych razem.

Zarząd planuje zakończyć analizę wpływu opisywanego standardu na Grupę do końca roku.

MSSF 16 „Leasing”

Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę.

Data wejścia w życie: 1 stycznia 2019 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską. Grupa zastosuje MSSF 16 po jego zatwierdzeniu przez Unię Europejską.

Grupa na podstawie wstępnych analiz spodziewa się, iż większość posiadanych umów najmu pomieszczeń (głównie biurowych) zawieranych na okresy przekraczające 12 miesięcy traktowanych zgodnie z przepisami MSR 17 jako leasing operacyjny, zgodnie z wymogami MSSF 16 ujęta zostanie jako aktywa i drugostronnie jako zobowiązania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Zarząd jest w trakcie analizy wpływu opisywanego standardu na Grupę.

Pozostałe opublikowane, lecz jeszcze nieobowiązujące standardy i interpretacje nie dotyczą działalności Grupy.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

2. KONTRAKTY BUDOWLANE



Grupa podpisuje umowy w cenach stałych na realizację kontraktów budowlanych głównie w zakresie budowy mieszkań (w tym całych osiedli), hoteli, obiektów SPA, centrów handlowych, farm wiatrowych, elektrowni, hal produkcyjnych, autostrad.

Przychody i koszty z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych Grupa rozpoznaje zgodnie z metodą stopnia zaawansowania. Określając stan zaawansowania realizacji umowy, Grupa stosuje metodę procentowego zaawansowania prac, tj. ustala wartość przychodów i kosztów z wykonania kontraktów budowlanych w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego proporcjonalnie do stopnia zaawansowania ustalanego drogą obmiaru wykonanych prac. Od otrzymanych w ten sposób wielkości Grupa odlicza przychody i koszty, które wpłynęły na wynik finansowy w latach ubiegłych, uzyskując przychody i koszty z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych dotyczące bieżącego okresu.

Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować wyniku finansowego kontraktu budowlanego (tj. stopień zaawansowania niezakończonych usług nie może być na dzień bilansowy ustalony w sposób wiarygodny), przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne oraz koszty umowy ujmuje się jako koszt tego okresu, w którym zostały poniesione.

Drugostronnie, wyniki wyceny (tj. ustalenia przychodów i kosztów metodą stopnia zaawansowania) ujmowane są jako „Należności (lub Zobowiązania) z tytułu kontraktów budowlanych – wycena”.

Fakturowanie prac wykonywanych w ramach realizacji kontraktów budowlanych odbywa się zgodnie z harmonogramem określonym w umowie. Przychody zafakturowane Grupa ujmuje w linii „Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałe” (nota 7.4.). Kontrahenci w ramach kontraktów budowlanych podpisywanych z Grupą zatrzymują część zapłat jako gwarancje dobrego wykonania umowy. Kwoty te ujmowane są „Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje” (nota 2.1.) i podlegają zwrotowi najczęściej po zakończeniu projektu lub po zakończeniu okresu gwarancji.

Do realizacji prac związanych z realizacją kontraktów budowlanych Grupa angażuje podwykonawców. Zafakturowane koszty z tytułu ich zatrudnienia ujmuje jako „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania pozostałe” (nota 7.8.). Zatrzymane przez Grupę części zapłat wobec podwykonawców z tytułu gwarancji dobrego wykonania umowy Grupa ujmuje w pozycji „Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje” (nota 2.1.).

W związku z realizacją kontraktów budowlanych i różnicą w momencie ujmowania przychodów i kosztów na potrzeby księgowe i podatkowe, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmuje się aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego – patrz nota 4.2.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE



Zastosowanie metody stopnia zaawansowania do ujmowania przychodów i kosztów z tytułu kontraktów budowlanych wymaga szacunku w odniesieniu do określenia stopnia zaawansowania prac, tj. obmiaru wykonanych prac na dzień bilansowy w stosunku do całości prac przewidzianych w umowie.

Fizycznego obmiaru, służącego określeniu stopnia realizacji umowy, dokonują pracownicy budowy. Pomiar dokonywany jest odrębnie dla poszczególnych zakresów prac, tj. elementów lub etapów realizowanego kontraktu, według przypisanych im mierników (głównie m², kg i szt.).

W Grupie funkcjonują stosowne procesy kontroli służące zapewnieniu, że kalkulacja ujmowanych przychodów i kosztów odbywa się w oparciu o bieżące i wiarygodne szacunki dotyczące obmiaru, podlegające weryfikacji i akceptacji przez wyznaczone do tego procesu osoby. Wykonany przez pracowników budowy obmiar podlega weryfikacji przez dyrektora oddziału, któremu podlega budowa, a następnie dodatkowo przez komórkę audytu wewnętrznego Grupy.

Grupa prowadzi ewidencję realizowanych projektów – umów o kontrakty budowlane w systemie wewnętrznym służącym do zarządzania projektami. Informacje dotyczące danego kontraktu, w tym stopnia jego realizacji, są wprowadzane do systemu przez kierownika kontraktu/budowy, a następnie zatwierdzane przez dyrektora oddziału, któremu podlega budowa. Budżety poszczególnych kontraktów podlegają w ciągu roku formalnemu procesowi aktualizacji w oparciu o bieżące informacje w ciągu roku i są zatwierdzane przez Zarząd. W przypadku zaistnienia zdarzeń pomiędzy oficjalnymi rewizjami budżetu, które w istotny sposób wpływają na wynik kontraktu, wartość całkowitych przychodów lub kosztów kontraktu aktualizowana jest na bieżąco, tj. zmiany zakresu kontraktu znajdują odzwierciedlenie w prowadzonym przez Grupę systemie wewnętrznym od razu po tym, jak zostaną wynegocjowane przez Grupę z Klientem.

2.1. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH - KAUCJE

	30.06.2017			31.12.2016		
	Zwrot do 12 miesięcy	Zwrot pow. 12 miesięcy	Razem	Zwrot do 12 miesięcy	Zwrot pow. 12 miesięcy	Razem
Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	31 178	13 120	44 298	32 264	12 565	44 829
Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	89 522	6 469	95 991	89 130	7 588	96 718

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3.1. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM



Kapitał podstawowy obejmuje akcje zwykłe i jest wykazywany według wartości nominalnej (zgodnej ze statutem Jednostki Dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego).

Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej to kwota równa nadwyżce cen obejmowania akcji Jednostki Dominującej ponad ich wartość nominalną. Ujmowana jest w linii Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.

Pozostałe kapitały zapasowe tworzone są głównie z zysku lat ubiegłych, w tym kwot obligatoryjnie przekazywanych na kapitał zapasowy zgodnie z wymogami KSH.

Kapitał własny przypisany udziałowcom niekontrolującym stanowi część kapitałów własnych jednostek zależnych objętych konsolidacją pełną, która należy do innych udziałowców aniżeli jednostki wchodzące w skład Grupy.

Wynik netto jednostek zależnych w części należącej do udziałowców innych niż jednostki wchodzące w skład Grupy stanowi wynik udziałowców niekontrolujących.

Kapitał zapasowy Grupy tworzony jest zgodnie z postanowieniami Kodeksu Spółek Handlowych oraz decyzjami akcjonariuszy. Zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Tak utworzony kapitał zapasowy nie podlega podziałowi. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, jednakże część kapitału zapasowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega on podziałowi na inne cele.

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększałyby wartość dla jej akcjonariuszy. Wskaźniki te zaprezentowano poniżej.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może odpowiednio kształtować wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy lub wyemitować nowe akcje.

Kapitał podstawowy

Na 30 czerwca 2017 r. kapitał podstawowy składał się z 12.811.859 akcji o łącznej wartości 1.281 tys. zł, a struktura udziałowców prezentowała się następująco:

Akcjonariusz

Wolff & Muller Holding GmbH & Co.KG
DGI Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych kontrolowany przez Dariusza Grzeszczaka
NATIONALE - NEDERLANDEN Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A (dawniej ING PTE)
AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny BZ WBK
Dariusz Grzeszczak
PKO OFE
Adler Properties Sp. Z o.o. kontrolowana przez Józefa Zubelewicza
Józef Zubelewicz
Pozostali Akcjonariusze
Razem

Liczba akcji	% udziału w kapitale zakładowym
4 152 865	32,41%
2 136 260	16,67%
1 200 000	9,37%
1 183 146	9,23%
773 900	6,04%
715 279	5,58%
412 087	3,22%
259 500	2,03%
1 978 822	15,45%
12 811 859	100,00%

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

Statut Spółki nie przyznaje akcjonariuszom, o których mowa powyżej, żadnych uprawnień osobistych w stosunku do Erbud S.A., w szczególności nie przyznaje prawa do powoływania członków Zarządu ani członków Rady Nadzorczej Erbud.

Liczba akcji składających się na zatwierdzony kapitał jest równa liczbie akcji wyemitowanych. Wartość nominalna jednej akcji dla wszystkich serii wynosi 0,10 zł. Żadne akcje nie zostały zarezerwowane dla potrzeb emisji związanych z realizacją opcji umów sprzedaży. Wszystkie wyemitowane akcje są akcjami zwykłymi nieuprzywilejowanymi. Nie występują żadne ograniczenia praw do akcji, ani ograniczenia zbywalności akcji.

3.2. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

Zgodnie z Uchwałą Nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ERBUD S.A. z dnia 22 grudnia 2016 roku, w dniu 23 stycznia 2017 roku Akcjonariuszom została wypłacona dywidenda nadzwyczajna.

Na wypłatę dywidendy dla Akcjonariuszy przeznaczona została kwota 14.989.875,03 zł, tj. zł pochodzącą z istniejącego w Spółce kapitału zapasowego utworzonego z zysków osiągniętych w latach ubiegłych.

Wypłata Dywidendy Nadzwyczajnej nastąpiła poprzez pomniejszenie (rozwiązanie w części) o kwotę 14.989.875,03 zł kapitału zapasowego Spółki w jego części powstałej z zysków Spółki osiągniętych w latach ubiegłych.

Zysk przeznaczony do wypłaty tytułem dywidendy wyniósł 1,17 zł na każdą akcję uprawniającą do udziału w dywidendzie.

Do dywidendy uprawnionych było 12.811.859 akcji.

Zgodnie z Uchwałą Nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Erbud S.A. z dnia 22 grudnia 2016 roku, lista Akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy nadzwyczajnej ustalona została na dzień 09 stycznia 2017 r.

Na dzień sporządzenia sprawozdania dywidenda została wypłacona.

3.3. ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK



Zobowiązania z tytułu zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek ujmuje się początkowo w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty transakcyjne. Na każdy dzień bilansowy pozycje te są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

	30.06.2017	31.12.2016
Długoterminowe		
Kredyty bankowe	6 119	8 002
Krótkoterminowe		
Kredyty w rachunku bieżącym	40 606	31 300
Kredyty bankowe	42 020	12 616
Pożyczki	-	-
	82 626	43 916
Razem zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	88 745	51 918

**3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE**

	30.06.2017		31.12.2016	
	W walucie funkcjonalnej	W walucie obcej EUR	W walucie funkcjonalnej	W walucie obcej EUR
Kredyty i pożyczki				
Długoterminowe	6 119	-	8 002	-
Krótkoterminowe	82 626	-	43 916	-
Razem	88 745	-	51 918	-
W tym oprocentowane stopą procentową:				
Stałą	-	-	-	-
Oprocentowanie	1,5% - 4%	0	1,5% - 4%	0
Zmienną	-	-	-	-
Baza oprocentowania	Wibor 1M - 3M; EURIBOR; EONIA	0	Wibor 1M - 3M; EURIBOR; EONIA	0

Na dzień bilansowy Grupa posiada dostęp do bankowych linii wielocelowych o łącznej wartości 697 650 tys. zł, które mogą zostać wykorzystane głównie na kredyty lub gwarancje bankowe. Na dzień bilansowy Grupa wykorzystwała 88 745 tys. zł na zaciągnięcie kredytów oraz 283 675 tys. zł na wykorzystane gwarancje.

Kowenanty

Spółki Grupy na mocy umów kredytowych o łącznej kwocie na dzień bilansowy 88 745 tys. zł zobligowane są do spełniania określonych wskaźników finansowych (tzw. kowenantów), opartych głównie na EBITDA, zadłużeniu, zadłużeniu netto, sumie aktywów. Naruszenie warunków umów kredytowych może powodować: zwiększenie marży, zwiększenie zabezpieczeń oraz w ostateczności postawienie kredytu w stan natychmiastowej wymagalności. Na dzień 30 czerwca 2017 nastąpiło naruszenie następujących kowenantów:

Erbud S.A. – kowenant liczony w oparciu o dane jednostkowe:

mBank S.A.	wskaźnik zadłużenia - suma długu do sumy aktywów	nie więcej niż 65%	67,64%
------------	---	--------------------	--------

Erbud S.A. – kowenant liczony w oparciu o dane skonsolidowane:

BZ WBK S.A.	wskaźnik bieżącej płynności - stosunek sumy zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych do sumy rezerw na zobowiązania krótkoterminowe, pozostałych rezerw krótkoterminowych, zobowiązań krótkoterminowych i innych rozliczeń krótkoterminowych międzyokresowych	więcej niż 1	0,99
-------------	---	--------------	------

Pozostałe kowenanty na dzień 30 czerwca 2017 są spełnione.

ERBUD S.A. nie widzi zagrożenia w dostępności finansowania ani zmiany warunków pomimo złamania w/w kowenantów. Sytuacja finansowa zarówno Spółki jak i całej Grupy jest bardzo dobra.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3.4. ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU WYEMITOWANYCH OBLIGACJI



Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji ujmuje się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne. Na każdy dzień bilansowy zobowiązanie to wyceniane jest według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Na dzień bilansowy Grupa posiadała następujące zadłużenie z tytułu wyemitowanych obligacji, w całości stanowiące zobowiązania o charakterze krótkoterminowym:

Data emisji	Rodzaj wyemitowanych obligacji	Waluta (podać funkcjonalna czy obca)	Oprocentowanie	Termin wykupu	Cel pozyskania finansowania	Wartość nominalna emisji	Saldo zadłużenia na 30 czerwca	
							2017	2016
26-03-2014	na okaziciela seria B, zdematerializowanych, niezabezpieczonych	funkcjonalna	WIBOR 6M+marża 3%	26-03-2018	sfinansowanie zwiększonego zapotrzebowania na kapitał obrotowy	10	52 000	52 000
Razem zobowiązania krótkoterminowe							10	52 000
			Zobowiązanie z tytułu naliczonych odsetek wykazane w pozycji "Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania pozostałe"			-	229	846

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3.5. ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO



Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, jeżeli znacząco wszystkie ryzyka i korzyści wynikające z własności przedmiotu leasingu przenoszą się na leasingobiorcę. Umowy leasingu finansowego są początkowo ujmowane według niższej z wartości: wartości godziwej środka stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Używane na podstawie umów leasingu finansowego środki trwale podlegają amortyzacji według zasad używanych przez Grupę do własnych składników majątku. Jeżeli brak jest wiarygodnej pewności, że po zakończeniu umowy leasingu Grupa otrzyma prawo własności, aktywa są amortyzowane w okresie krótszym spośród okresu leasingu i okresu ekonomicznej użyteczności.

Okres		30.06.2017	31.12.2016
		Wartość nominalna minimalnych opłat	Wartość nominalna minimalnych opłat
Do 1 roku	Krótkoterminowe	6 020	5 405
1 - 5 lat	Długoterminowe	6 206	5 799
		12 226	11 204
Dyskonto		472	522
Wartość bieżąca minimalnych opłat		11 754	10 682

3.6. AKTYWA STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIA ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU ZADŁUŻENIA

Na 30 czerwca 2017 r. zabezpieczenia zobowiązań z tytułu zadłużenia na rzeczowych aktywach trwałych o łącznej wartości 3 804 tys. zł (31 grudnia 2016 r. – 3 909 tys. zł) stanowiły następujące aktywa:

	30.06.2017	31.12.2016
Rzeczowe aktywa trwale	3 804	3 909
Zapasy	-	-
Aktywa przeznaczone do zbycia	-	-
Pozostałe	-	-
Razem	3 804	3 909

Informacje dotyczące zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek zawarto w nocie 3.3.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3.7. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

	Aktywa warunkowe		Zobowiązania warunkowe	
	30.06.2017	31.12.2016	30.06.2017	31.12.2016
Pozostałe jednostki				
Gwarancje i poręczenia	99 677	113 877	750 404	461 525
Weksle	3 495	-	6 665	7 344
Razem	103 172	113 877	757 069	468 869

Aktywa warunkowe obejmują otrzymane przez Grupę od podwykonawców gwarancje i poręczenia z tytułu gwarancji dobrego wykonania oraz rękojmi.

Zobowiązania warunkowe Grupy natomiast dotyczą przede wszystkim zleceń udzielenia gwarancji przez Grupę oraz przez banki na rzecz kontrahentów Grupy na zabezpieczenie ich roszczeń z tytułu kontraktów budowlanych, głównie gwarancji dobrego wykonania oraz zobowiązań wadialnych.

3.8. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY



Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują środki pieniężne w banku i kasie oraz lokaty krótkoterminowe o okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy od dnia założenia.

Grupa posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania. Do grupy tej zalicza przede wszystkim środki stanowiące zabezpieczenie gwarancji bankowych wystawionych w odniesieniu do realizowanych przez Grupę kontraktów budowlanych oraz zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych, o ile ich termin ograniczenia w dysponowaniu nie przekracza 3 miesięcy.

Grupa wykazuje środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w ramach środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

	30.06.2017	31.12.2016
Środki pieniężne w kasie	71	120
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	119 014	202 146
Środki pieniężne na rachunkach bankowych o ograniczonej możliwości dysponowania (zabezpieczenie gwarancji bankowych)	22 282	19 007
Inne środki pieniężne	-	36 000
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	141 367	257 273

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

4.1. SEGMENTY SPRAWOZDAWCZE

Grupa na podstawie raportowania zarządczego przedstawianego głównemu decydentowi operacyjnemu (tj. Zarządowi Jednostki Dominującej) zidentyfikowała pięć podstawowych segmentów sprawozdawczych:

- budownictwo kubaturowe w kraju,
- budownictwo kubaturowe za granicą,
- budownictwo inżynieryjno-drogowe,
- budownictwo przemysłu,
- segment pozostały.

W roku 2017 dokonano następujące zmiany w zakresie raportowanych segmentów:

- podział segmentu sprawozdawczego „budownictwo kubaturowe” na dwa odrębne segmenty sprawozdawcze: „budownictwo kubaturowe w kraju” oraz „budownictwo kubaturowe za granicą”. Zmiany wynikają z rosnącego znaczenia budownictwa kubaturowego za granicą z punktu widzenia działalności Grupy.
- działalność developerska, która w roku 2016 nadal spełniała kryteria segmentu operacyjnego została zaklasyfikowana jako działalność zaniechana; dane tej działalności nadal są wykazywane w ramach sprawozdawczości segmentowej lecz wyłączone z sumy obejmującej działalności segmentów kontynuujących działalność.

Podział działalności na poszczególne segmenty został dokonany poprzez kwalifikację poszczególnych spółek Grupy według ich podstawowej, statutowej działalności oraz znaczenia działalności spółek na rzecz segmentu. Taki podział odpowiada rozłożeniu zasadniczych ryzyk oraz zwrotów z poniesionych nakładów.

Dane finansowe przygotowywane dla celów sprawozdawczości zarządczej stanowiące podstawę danych na temat segmentów sprawozdawczych oparte są na tych samych zasadach rachunkowości, jakie stosuje się przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy. Transakcje pomiędzy poszczególnymi segmentami dokonywane są na warunkach rynkowych.

Zarząd analizuje wyniki segmentów przy użyciu kluczowych wskaźników efektywności takich jak EBIT, marża EBIT oraz EBITDA. Należy mieć na uwadze, że nie są to wskaźniki zdefiniowane w MSSF oraz nie stanowią one mierników wystandaryzowanych, dlatego sposoby ich kalkulacji mogą różnić się między różnymi jednostkami na rynku. Grupa definiuje EBIT jako zysk brutto powiększony o koszty finansowe i pomniejszony o przychody finansowe. Marża EBIT definiowana jest jako stosunek EBIT do przychodów ze sprzedaży wyrażony w procentach. EBITDA definiowana jest jako EBIT powiększony o amortyzację w okresie.

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Segment sprawozdawczy	Opis działalności segmentu	Segmenty operacyjne zagregowane w segmencie sprawozdawczym	Przesłanki agregacji segmentów operacyjnych w segmenty sprawozdawcze
Budownictwo kubaturowe w kraju	Wykonawstwo budynków mieszkalnych oraz obiektów biurowych i użyteczności publicznej w Polsce	Segmentem operacyjnym są poszczególne spółki: jednostka dominująca - Erbud S.A., Erbud International Sp. z o.o., Erbud Rzeszów Sp. z o.o. Ponadto do segmentu alokowana jest część działalności jednostki dominującej Erbud S.A. związana z pośrednictwem w zawieraniu umów realizowanych przez spółki zależne na podstawie specyficznie identyfikowalnych faktycznie wygenerowanych przychodów i poniesionych kosztów dotyczących danego segmentu.	Segmenty operacyjne zostały zagregowane na podstawie podobieństwa: - długoterminowych średnich marż brutto; - podobieństwa oferowanych przez spółki produktów i usług, - procesów produkcyjnych, - metod dystrybucji - rodzaju odbiorców.
Budownictwo kubaturowe za granicą	Wykonawstwo budynków mieszkalnych oraz obiektów biurowych i użyteczności publicznej za granicą (głównie Niemcy i Belgia)	Segmentem operacyjnym jest spółka zależna GWI GmbH. Ponadto do segmentu alokowana jest część działalności jednostki dominującej Erbud S.A. związana z pośrednictwem w zawieraniu umów realizowanych przez spółki zależne na podstawie specyficznie identyfikowalnych faktycznie wygenerowanych przychodów i poniesionych kosztów dotyczących danego segmentu oraz część działalności Erbud International Sp. z o.o. według tych samych zasad jak podano w odniesieniu do jednostki dominującej Erbud S.A.	Nie dokonywano agregacji
Budownictwo inżynieryjno-drogowe	Budowa dróg oraz farm wiatrowych	Segmentem operacyjnym jest spółka PBDI S.A.	Nie dokonywano agregacji
Budownictwo przemysłu	Realizacja projektów industrialnych w branży szeroko rozumianego przemysłu	Segmentem operacyjnym jest cała Grupa Erbud Industry, w skład której wchodzi: Erbud Industry Sp. z o.o., Erbud Industry Centrum Sp. z o.o., Erbud Industry Pomorze Sp. z o.o., Erbud Industry Południe Sp. z o.o. Ponadto do segmentu alokowana jest część działalności jednostki dominującej Erbud S.A. według tych samych zasad jak podano w odniesieniu do segmentu „budownictwo kubaturowe za granicą”.	Nie dokonywano agregacji
Segment pozostały	Usługi szeroko rozumianego wsparcia	Segmentem operacyjnym jest spółka Erbud CUW Sp. z o.o.	Nie dokonywano agregacji

**4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW****Główne informacje dotyczące segmentów w okresach sprawozdawczych 01.2017 – 06.2017 i 01.2016 – 06.2016**

Grupa prowadzi działalność w Polsce oraz za granicą (w Niemczech i Belgii). Przychody od klientów zewnętrznych oraz aktywa w żadnym z krajów poza Polską nie są istotne, stąd zostały zagregowane łącznie i wykazane jako „Zagranica”.

	01.2017- 06.2017			01.2016- 06.2016		
	Kraj (Polska)	Zagranica	Razem	Kraj (Polska)	Zagranica	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych, w tym:	683 259	93 061	776 320	657 638	130 530	788 168
Przychody z tytułu kontraktów budowlanych	592 359	92 714	685 073	572 390	130 090	702 480
Przychody z pozostałych kontraktów z przemysłu	86 119	328	86 447	82 272	416	82 688
Przychody pozostałe	4 781	19	4 800	2 976	24	3 000
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	75 097	23 217	98 314	71 444	2 458	73 902

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Dane dotyczące przychodów i wyników oraz aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów sprawozdawczych przedstawiono w poniższej tabeli.

	01.2017-06.2017					
	Budownictwo kubaturowe w kraju	Budownictwo kubaturowe za granicą	Budownictwo inżynieryjno-drogowe	Segment przemysłu	Segmenty - pozostałe	Razem działalność kontynuowana
Przychody razem						
Sprzedaż między segmentami	-	-	(44 696)	(24 913)	(5 723)	(75 332)
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	552 266	92 733	73 208	127 664	5 781	851 652
Przychody ze sprzedaży razem	552 266	92 733	28 512	102 751	58	776 320
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy przed działalnością zaniechaną						
Koszt własny sprzedaży	512 967	87 881	22 169	92 836	-	715 853
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(25 008)	(4 472)	(5 482)	(11 025)	366	(45 621)
Wynik segmentu – EBIT	14 291	380	861	(1 110)	424	14 846
Marża EBIT	3,00%	0,00%	1,00%	-1,00%	7,00%	2,00%
Wynik na działalności finansowej	(3 396)	(1 643)	121	(541)	3	(5 456)
Wynik brutto bez działalności zaniechanej	10 895	(1 263)	982	(1 651)	427	9 390
Podatek dochodowy	2 570	(239)	257	(321)	128	2 395
Wynik netto bez działalności zaniechanej	8 325	(1 024)	725	(1 330)	299	6 995
Amortyzacja	1 432	395	1 286	1 876	315	5 304
Wynik segmentu – EBITDA	15 723	775	2 147	766	739	20 150
Aktywa i zobowiązania						
Aktywa razem	582 094	152 471	104 347	102 206	9 764	950 882
Zobowiązania razem	442 325	84 382	57 146	94 466	2 620	680 939
Inne istotne pozycje						
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	2 592	510	(3)	(80)	6	3 025
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	1 178	242	116	473	289	2 298
Przychody z tytułu odsetek	335	476	308	8	12	1 139
Koszty z tytułu odsetek	2 901	273	60	464	8	3 706

**4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW****01.2016-
06.2016**

	Budownictwo kubaturowe w kraju	Budownictwo kubaturowe za granicą	Budownictwo inżynieryjno- drogowe	Segment przemysłu	Segmenty - pozostałe	Razem działalność kontynuowana	Działalność deweloperska - działalność zaniechana w roku 2016
Przychody razem							
Sprzedaż między segmentami	-	-	-	(44 500)	-	(44 500)	-
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	488 392	130 091	66 877	147 308	-	832 668	40 065
Przychody ze sprzedaży razem	488 392	130 091	66 877	102 808	-	788 168	40 065
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy przed działalnością zaniechaną							
Koszt własny sprzedaży	455 624	121 938	59 401	95 115	-	732 078	74 071
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(17 322)	9 410	(2 859)	(9 862)	-	(20 633)	(1 075)
Wynik segmentu – EBIT	15 446	17 563	4 617	(2 169)	-	35 457	(35 081)
Marża EBIT	3,00%	14,00%	7,00%	-1,00%	0,00%	4,00%	-88,00%
Wynik na działalności finansowej	(50)	330	152	(630)	-	(198)	(522)
Wynik brutto bez działalności zaniechanej	15 396	17 893	4 769	(2 799)	-	35 259	(35 603)
Podatek dochodowy	2 458	4 706	732	(177)	-	7 719	130
Wynik netto bez działalności zaniechanej	12 938	13 187	4 037	(2 622)	-	27 540	(35 733)
Amortyzacja	1 913	371	1 338	1 864	-	5 486	555
Wynik segmentu – EBITDA	17 359	17 934	5 955	(305)	-	40 943	(34 526)
Aktywa i zobowiązania							
Aktywa razem	615 202	140 231	97 567	85 765	8 532	947 297	-
Zobowiązania razem	446 269	96 515	59 751	83 908	49	686 492	-
Inne istotne pozycje							
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	1 028	-	-	(146)	-	882	-
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	519	1 099	487	436	-	2 541	58
Przychody z tytułu odsetek	927	4	451	8	-	1 390	257
Koszty z tytułu odsetek	3 237	644	80	537	-	4 498	1 134

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

4.2. OPODATKOWANIE



Na obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego składają się dwa elementy: bieżący podatek dochodowy oraz podatek odroczony.

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, spółki Grupy, stosując metodę bilansową, tworzą: zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do dodatnich różnic przejściowych i ustalają aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do ujemnych różnic kursowych oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia przy zastosowaniu zasady ostrożności.

Zobowiązań oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie ujmuje się w przypadku różnic przejściowych powstających na początkowym ujęciu składnika aktywów bądź zobowiązań w transakcji nie stanowiącej połączenia przedsięwzięć oraz w momencie przeprowadzania transakcji nie mających wpływu ani na wynik księgowy ani podatkowy.



Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego są kompensowane, jeżeli istnieje tytuł prawny uprawniający do skompensowania należności podatkowych i bieżących zobowiązań podatkowych oraz jeżeli odroczony podatek dotyczy podatku nałożonego przez tą samą władzę podatkową na tego samego podatnika. Oznacza to iż aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie w ramach poszczególnych spółek Grupy.



Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na zrealizowanie aktywa.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku.

Uzgodnienie efektywnej stawki podatku dochodowego przedstawia poniższa tabela:

	01.2017-06.2017	01.2016-06.2016
Wynik brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	9 390	35 259
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce - 19%	1 784	2 356
Dodatkowe obciążenie wynikające ze stawki przekraczającej 19% w Niemczech	(42)	896
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(3)	-
Nadwyżka trwałych kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów nad przychodami niezaliczanymi do dochodu do opodatkowania	656	4 467
Podatek wykazany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, w tym	2 395	7 719
Podatek bieżący	13 796	7 032
Podatek odroczony	(11 401)	687
Efektywna stopa podatkowa	25,51%	21,89%



Skonsolidowane sprawozdanie finansowe na 30 czerwca 2017 (w tys. zł, chyba że podano inaczej)

4. Noty objaśniające do sprawozdania z całkowitych dochodów

Poniższa tabela przedstawia zmiany aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego w roku obrotowym:

		Wpływ na			Wpływ na			
		1 stycznia 2016	Wynik netto	Pozostałe całkowite dochody	31 grudnia 2016	Wynik netto	Pozostałe całkowite dochody	30 czerwca 2017
Aktywa z tytułu podatku odroczonego								
	Należności z tytułu kontraktów budowlanych - wycena	23 630	(284)	-	23 346	2 549	-	25 895
Nota 7.6.	Rezerwy	6 364	(900)	-	5 464	940	-	6 404
	Strata podatkowa	1 340	(411)	-	929	563	-	1 492
	Marża zrealizowana na sprzedaży wewnątrz Grupy	938	(938)	-	-	-	-	-
	Naliczone wynagrodzenia i obciążenia	702	(274)	-	428	85	-	513
Nota 7.4.	Odpisy aktualizujące wartość należności	1 484	(19)	-	1 465	400	-	1 865
	Inne zobowiązania finansowe	1 582	(226)	-	1 356	140	-	1 496
	Koszty następnych okresów	1 724	(1 153)	-	571	2 410	-	2 981
	Pozostałe	1 236	5 098	-	6 334	10 499	(150)	16 683
	Razem	39 000	893	-	39 893	17 586	(150)	57 329
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego								
	Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych - wycena	24 615	(2 919)	-	21 696	6 113	(308)	27 501
	Przeszacowanie aktywów	7 253	(5 169)	-	2 084	(58)	-	2 026
	Koszty finansowe aktywowane	312	(312)	-	-	-	-	-
	Wycena bilansowa oraz dyskonto zobowiązań	594	(484)	-	110	3	-	113
	Naliczone odsetki od zadłużenia	-	151	-	151	(2)	-	149
	Zarachowane przychody	-	-	-	-	-	-	-
	Pozostałe	1 858	(410)	-	1 448	(192)	479	1 735
	Razem	34 632	(9 143)	-	25 489	5 864	171	31 524
	Kompensata aktywów i zobowiązań	4 368			14 404			25 805
	Stan po kompensacie	73 632			19 654			30 139
	Aktywa	39 000			17 029			27 972
	Zobowiązania	34 632			2 625			2 167
	Wpływ netto zmian w okresie		10 033	-		11 722	(321)	



Skonsolidowane sprawozdanie finansowe na 30 czerwca 2017 (w tys. zł, chyba że podano inaczej)

4. Noty objaśniające do sprawozdania z całkowitych dochodów

W roku zakończonym 30 czerwca 2017 r. oraz 31 grudnia 2016 r. nie wystąpiły ujemne pozycje różnic przejściowych od których nie ujęto aktywa z tytułu podatku odroczonego.

W tabeli poniżej zawarto okresy realizacji aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

	30.06.2017		31.12.2016	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Krótkoterminowe	25 488	2 167	14 840	2 625
Długoterminowe	2 484	-	2 189	-
Razem	27 972	2 167	17 029	2 625

Informacje na temat kwot należności i zobowiązań z tytułu podatku dochodowego przedstawiono w nocie 7.4 oraz 7.8.

5. Instrumenty finansowe i zarządzanie ryzykiem finansowym

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

5.1. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE



Grupa posiada następujące kategorie instrumentów finansowych:

- Pożyczki i należności;
- Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu;
- Instrumenty pochodne wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń.

Pożyczki i należności stanowią przede wszystkim:

Nota 5.1.2. Aktywa finansowe – udzielone pożyczki

Nota 2.1. Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje

Nota 7.4. Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałe

Należności z tytułu kontraktów budowlanych – wycena

Nota 3.8. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu obejmują głównie:

Nota 2.1. Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje

Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych – wycena

Nota 7.8. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania pozostałe

Noty 3.3. – Zadłużenie
3.5.

Instrumenty pochodne wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń dotyczą pochodnych instrumentów finansowych, w odniesieniu do których Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń (nota 5.2.).

Zasady rachunkowości dotyczące wymienionych pozycji zamieszczono w notach objaśniających zgodnie ze wskazanym powyżej odniesieniem.

5. Instrumenty finansowe i zarządzanie ryzykiem finansowym

5.1.1. AKTYWA FINANSOWE

Grupa posiadała na 30 czerwca następujące pozycje wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe:

	30.06.2017	31.12.2016
Nota 5.1.2. Udzielone pożyczki	31 499	22 788
Pozostałe	5 813	2 903
Razem	37 312	25 691
Długoterminowe	26 566	2 903
Krótkoterminowe	10 746	22 788

5.1.2. AKTYWA FINANSOWE – UDZIELONE POŻYCZKI



Udzielone pożyczki ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, a następnie wycenia się je według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem ewentualnego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości udzielonych pożyczek jest równa różnicy pomiędzy wartością bilansową tych należności a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z ich tytułu, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej (tj. stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu).

W odniesieniu do udzielonych pożyczek nie stwierdzono utraty wartości. Pożyczki nie są przeterminowane na dzień bilansowy. Z udzielonymi pożyczkami wiąże się ryzyko kredytowe oraz ryzyko zmiany stóp procentowych, które zostały opisane odpowiednio.

5.2. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE



Wszystkie posiadane przez Grupę pochodne instrumenty finansowe są instrumentami zabezpieczającymi w ramach stosowanej przez Grupę rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne wynikające z udzielonych przez Grupę pożyczek oraz wpływów z tytułu umów o kontrakty budowlane zawarte z kontrahentami. Zmiany wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie odnosi się bezpośrednio na kapitał z aktualizacji wyceny. Część nieskuteczna odnoszona jest w rachunek wyników w pozycję przychody finansowe lub koszty finansowe. W okresie, w którym pozycja zabezpieczana pochodnym instrumentem finansowym wpływa na wynik finansowy, przeniesieniu do sprawozdania z wyniku podlega również kwota dotycząca tego instrumentu uprzednio ujęta w pozostałych całkowitych dochodów.

Zawarte instrumenty pochodne wykorzystywane są w celu ograniczenia ekspozycji Grupy na ryzyko walutowe. Dalsze informacje na temat zarządzania ryzykiem walutowym przedstawiono w notce 5.3.1.

Ponadto instrumenty pochodne stanowiące aktywa narażają Grupę na ryzyko kredytowe. Na dzień bilansowy oraz okres porównawczy nie występowały istotne pozycje instrumentów pochodnych w pozycji aktywów.

Pochodne instrumenty finansowe posiadane przez Grupę – kontrakty forward – wyceniane są do wartości godziwej i klasyfikowane do poziomu 2 w hierarchii wartości godziwej, tj. wyceniane są w oparciu o obserwowalne dane wejściowe inne niż ceny notowane. Do wyceny używa się modelu **Prospektywny test skuteczności zabezpieczenia**: zastosowano metodę tzw. „**dollar offset method**”) przy zastosowaniu tzw. hipotetycznego instrumentu pochodnego. Na potrzeby testu prospektywnego stosuje się **historyczne stawki rynkowe** kursów walutowych i stóp procentowych na comiesięczne daty poprzedzające datę bilansową. Dla każdej z wyżej opisanych dat historycznych oblicza się skumulowaną zmianę wartości godziwej hipotetycznego instrumentu pochodnego i porównuje ze skumulowaną zmianą



5. Instrumenty finansowe i zarządzanie ryzykiem finansowym

wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego. **Retrospektywny test skuteczności zabezpieczenia:** stosuje się metodę „dollar offset method”, przy zastosowaniu hipotetycznego instrumentu pochodnego, przy czym mierzy się relację skumulowanych zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego do skumulowanych zmian hipotetycznego instrumentu pochodnego.

Zmiany wartości godziwej finansowych instrumentów pochodnych wyznaczonych do zabezpieczenia przepływów pieniężnych w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie odnosi się bezpośrednio na kapitał z aktualizacji wyceny. Zmiany wartości godziwej finansowych instrumentów pochodnych wyznaczonych do zabezpieczenia przepływów pieniężnych w części nie stanowiącej efektywnego zabezpieczenia zalicza się do pozostałych przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia Spółka formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja ta zawiera: (i) identyfikację instrumentu zabezpieczającego, (ii) identyfikację zabezpieczanej pozycji lub transakcji, (iii) określenie charakteru zabezpieczanego ryzyka oraz (iv) określenie sposobu oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem.

Na dzień bilansowy zabezpieczenie przepływów było wysoce skuteczne. Równocześnie oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest ono wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

5.3. ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Grupa Erbud w toku prowadzonej działalności narażona jest na następujące istotne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych), ryzyko kredytowe oraz ryzyko płynności. Za ustalenie zasad zarządzania powyższymi ryzykami oraz ich weryfikację odpowiada Zarząd Jednostki Dominującej.

5.3.1. RYZYKO RYNKOWE – RYZYKO WALUTOWE

W ramach podstawowej działalności operacyjnej spółki wchodzące w skład Grupy zawierają kontrakty budowlane, które są denominowane w EUR. Przyjęta przez Zarząd polityka zarządzania ryzykiem walutowym polega na dopasowaniu waluty kontraktu do waluty wydatków związanych z tym kontraktem. Kontrakty realizowane na terenie Polski Grupa zawiera w większości przypadków w PLN, natomiast kontrakty realizowane za granicą zawierane są w EUR.

W odniesieniu do należności i zobowiązań wynikających z zawartych kontraktów budowlanych, z tytułu których nastąpią płatności w EUR oraz w odniesieniu do udzielonych pożyczek denominowanych w EUR, Grupa stosuje zabezpieczenia kontraktami forward na walutę EUR w ramach rachunkowości zabezpieczeń.

5.3.2. RYZYKO RYNKOWE – RYZYKO STÓP PROCENTOWYCH

Ryzyko stóp procentowych występuje głównie w związku z korzystaniem przez spółki Grupy z zadłużenia, tj. kredytów bankowych i pożyczek (nota 3.3.), wyemitowanych obligacji (nota 3.4.) oraz leasingu finansowego (nota 3.5.).

Ponadto Grupa lokuje wolne środki pieniężne częściowo w inwestycje o zmiennej stopie procentowej (lokaty) oraz udziela pożyczek oprocentowanych głównie według stopy zmiennej.

Aktywa i zobowiązania oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, narażają Grupę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych. Natomiast oprocentowane według stopy stałej narażają Grupę na ryzyko zmiany wartości godziwej, niemniej jednak ze względu na fakt, iż Grupa nie wycenia tych pozycji do wartości godziwej, wpływ ten nie jest odzwierciedlany w sprawozdaniu finansowym.

Grupa monitoruje stopień narażenia na ryzyko stopy procentowej oraz dokonuje prognoz stóp procentowych.

5.3.3. RYZYKO KREDYTOWE



5. Instrumenty finansowe i zarządzanie ryzykiem finansowym

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Grupa minimalizuje ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami poprzez dywersyfikację banków, z którymi zawierane są transakcje lokacyjne. Grupa współpracuje z instytucjami finansowymi o wysokiej wiarygodności,

Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z tytułu kontraktów budowlanych

W celu ochrony przed ryzykiem kredytowym wynikającym z należności związanych z realizacją kontraktów budowlanych (tj. należności z tytułu dostaw i usług, należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucji oraz z wyceny kontraktów budowlanych), w Grupie funkcjonuje polityka oceny i weryfikacji ryzyka kredytowego związanego ze wszystkimi kontraktami, zarówno na etapie przed ofertowym, jak i w trakcie realizacji. Każdy kontrahent przed podpisaniem umowy jest oceniany pod kątem możliwości wywiązania się ze zobowiązań finansowych. W przypadku negatywnej oceny zdolności płatniczych kontrahenta, przystąpienie do kontraktu jest uzależnione od ustanowienia adekwatnych zabezpieczeń finansowych lub majątkowych. Ponadto, w umowach z inwestorami zawierane są klauzule przewidujące prawo do wstrzymania realizacji robót, jeżeli występuje opóźnienie w przekazaniu należności za wykonane usługi. W miarę możliwości tworzy się również zapisy umowne warunkujące dokonywanie płatności podwykonawcom od wpływu środków od inwestora.

W Grupie nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego związana z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz należnościami z tytułu kontraktów budowlanych – kaucji oraz z wyceny kontraktów budowlanych.

Zmiany odpisu aktualizującego wartość należności oraz strukturę wiekową należności przeterminowanych zaprezentowano w nocie 7.5.

5.3.4. RYZYKO PŁYNNOŚCI

W celu ograniczenia ryzyka utraty płynności, Grupa utrzymuje odpowiednią ilość środków pieniężnych oraz zbywalnych papierów wartościowych, a także zawiera umowy o linie kredytowe, które służą jako dodatkowe zabezpieczenie płynności. Do finansowania zakupów inwestycyjnych Grupa wykorzystuje środki własne lub długoterminowe umowy leasingu finansowego, zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów.

Grupa stosuje politykę ograniczającą zaangażowanie kredytowe wobec poszczególnych instytucji finansowych oraz emitentów papierów dłużnych, które są nabywane w ramach lokowania okresowych nadwyżek środków pieniężnych.

Zarządzanie płynnością wspomagane jest obowiązującym systemem raportowania prognoz płynności przez spółki Grupy.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 30 czerwca według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

						30.06.2017
Poniżej 3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem przepływy niezdyktowane	Dyskonto	Wartości bilansowe



Skonsolidowane sprawozdanie finansowe na 30 czerwca 2017 (w tys. zł, chyba że podano inaczej)

5. Instrumenty finansowe i zarządzanie ryzykiem finansowym

Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	41 700	40 927	6 118	-	88 745	-	88 745
Zadłużenie z tytułu wyemitowanych obligacji	-	52 695	-	-	52 695	695	52 000
Zadłużenie z tytułu leasingu finansowego	1 027	4 770	5 957	-	11 754	-	11 754
Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	4 003	85 984	6 526	-	96 513	522	95 991
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	43 458	169 899	-	-	213 357	-	213 357
Pochodne instrumenty finansowe - zobowiązania	-	229	-	-	229	-	229
Razem	90 188	354 504	18 601	-	463 293	1 217	462 076

	31.12.2016						
	Poniżej 3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem przepływy niezdyskontowane	Dyskonto	Wartości bilansowe
Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	469	43 447	8 002	-	51 918	-	51 918
Zadłużenie z tytułu wyemitowanych obligacji	-	-	53 312	-	53 312	1 312	52 000
Zadłużenie z tytułu leasingu finansowego	428	4 598	5 656	-	10 682	-	10 682
Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	-	89 130	8 071	-	97 201	483	96 718
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	245 829	-	-	-	245 829	-	245 829
Pochodne instrumenty finansowe - zobowiązania	-	846	-	-	846	-	846
Razem	246 726	138 021	75 041	-	459 788	1 795	457 993

**6. Działalność zaniechana****6. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA**

W roku 2016 nastąpiła sprzedaż spółek zależnych z grupy Budlex. W związku z tym zdarzeniem wystąpiła w działalność zaniechana w rozumieniu MSSF 5 w odniesieniu do działalności deweloperskiej prowadzonej dotychczas przez Grupę.

W tabeli poniżej zaprezentowano szczegóły dotyczące wyniku netto z działalności zaniechanej.

	Za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2017	Za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2016	Za okres 3 miesięcy zakończony 31-03-2017	Za okres 3 miesięcy zakończony 31-03-2016
DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA				
Przychody ze sprzedaży	-	40 065	-	13 939
Koszt własny sprzedaży	-	74 071	-	48 910
Koszty sprzedaży	-	1 218	-	578
Koszty ogólnego zarządu	-	69	-	(22)
Pozostałe przychody operacyjne	-	335	-	247
Pozostałe koszty operacyjne	-	123	-	115
Wynik na jednostkach współkontrolowanych	-	-	-	-
Przychody finansowe	-	479	-	269
Koszty finansowe	-	1 001	-	759
Wynik brutto	-	(35 603)	-	(35 885)
Podatek dochodowy	-	130	-	267
Wynik netto z działalności zaniechanej	-	(35 733)	-	(36 152)

W skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych działalności zaniechanej dotyczą następujące wartości:

	Za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2017	Za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2016
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-	4 997
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-	11
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-	(11 784)
Przepływy pieniężne netto z działalności zaniechanej razem	-	(6 776)

7. Noty pozostałe

7. NOTY POZOSTAŁE

7.1. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE



Najistotniejsze pozycje rzeczowych aktywów trwałych stanowią środki transportu oraz urządzenia techniczne i maszyny związane przede wszystkim z budownictwem obiektów użyteczności publicznej, handlowej, mieszkaniowej i przemysłowej. Poza tym Grupa posiada również budynki i budowle oraz grunty.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Polityka dotycząca oceny utraty wartości przedstawiona została w notce 7.3.

W wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych Grupa ujmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdolnego do używania. Do wartości początkowej zalicza się również koszt części zamiennych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania, tj. Grupa oczekuje, że części zamienne będą wykorzystywane przez okres dłuższy niż jeden rok i jest możliwe ich przypisanie do konkretnej pozycji rzeczowych aktywów trwałych.

Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, ujmowane są w wyniku finansowym w momencie poniesienia, z wyjątkiem sytuacji, gdy koszty te powodują zwiększenie oczekiwanych przyszłych korzyści ekonomicznych z tytułu posiadania danej pozycji rzeczowych aktywów trwałych – wówczas poniesione koszty zwiększają wartość początkową tej pozycji.



Grupa corocznie dokonuje weryfikacji wartości końcowej, okresu użytkowania oraz metody amortyzacji składników rzeczowych aktywów trwałych.

Środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości poniesionych kosztów bezpośrednio związanych z nabyciem lub wytworzeniem, w tym kosztów finansowania, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie są amortyzowane do momentu zakończenia ich budowy.



Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowych aktywów trwałych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Grupa zawarła umowy leasingu finansowego na przeciętny okres 5 lat. Umowy te zawierają opcję przedłużenia po zakończeniu okresu podstawowego. Dodatkowo zawarte umowy dają Grupie prawo odkupienia przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy.

Zadłużenie z tytułu leasingu finansowego opisano w notce 3.5.

**7. Noty pozostałe**

	Grunty w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Pozostałe	Razem
Wartość netto na 1 stycznia 2016 r.	5 780	8 646	11 870	14 518	2 979	2 150	2 283	48 226
Zwiększenia:								
Zakup	-	559	1 030	1 148	874	-	261	3 872
Leasing finansowy	-	-	385	3 815	-	-	-	4 200
Pozostałe, w tym korekty reklasyfikacyjne	3 904	2 046	77	24	-	(913)	-	5 138
Zmniejszenia:								
Amortyzacja	28	795	3 194	4 615	1 730	-	534	10 896
Sprzedaż oraz likwidacja	-	37	131	314	51	105	-	638
Przemieszczenia wewnętrzne na pozycję	-	-	6	96	2	-	-	104
Aktywa sprzedanej spółki zależnej	957	(82)	108	512	225	-	-	1 720
Pozostałe	-	-	-	-	45	-	2	47
Wartość netto na 31 grudnia 2016 r.	8 699	10 501	9 923	13 968	1 800	1 132	2 008	48 031
Zwiększenia:								
Zakup	-	593	603	167	231	1	703	2 298
Leasing finansowy	-	-	629	4 189	-	-	-	4 818
Pozostałe, w tym korekty reklasyfikacyjne	1	1 165	16	-	-	-	1	1 183
Zmniejszenia:								
Amortyzacja	14	422	1 796	2 442	344	-	287	5 305
Sprzedaż oraz likwidacja	-	-	13	82	3	-	93	191
Przemieszczenia wewnętrzne na pozycję	34	-	-	778	16	1 133	-	1 961
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	(5)	(58)	(30)	-	-	(93)
Wartość netto na 30 czerwca 2017 r.	8 652	11 837	9 357	14 964	1 638	-	2 332	48 780

7.2. WARTOŚĆ FIRMY

Wartość firmy powstaje w wyniku rozliczenia nabycia przedsięwzięć metodą nabycia – szczegóły opisano w nocie 7.2.

Zasady rachunkowości dotyczące utraty wartości firmy opisano w nocie 7.3.

	30.06.2017	31.12.2016
Wartość firmy na początek okresu	22 968	22 968
Zwiększenia	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-
Wartość firmy na koniec okresu	22 968	22 968
W tym z tytułu nabycia:		
Przedsiębiorstwa Budownictwa Drogowo – Inżynieryjnego S.A.	18 274	18 274
Pozostałe	4 694	4 694

7. Noty pozostałe

7.3. UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW TRWAŁYCH



Grupa przeprowadza testy na utratę wartości aktywów trwałych jeżeli zachodzą przesłanki utraty wartości oraz dodatkowo co najmniej raz w roku dla wartości firmy. Wartość odzyskiwaną ustala się na najniższym możliwym poziomie, tj. dla pojedynczego składnika aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do której dany składnik aktywów należy.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy ocenia się, czy istnieją obiektywne przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości składnika bądź grupy rzeczowych aktywów trwałych. Jeśli przesłanki takie istnieją, ustala się szacowaną możliwą do odzyskania wartość składnika (wartość odzyskiwalną) i dokonuje odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, w kwocie równej różnicy między wartością możliwą do odzyskania i wartością bilansową. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartości użytkowej. Strata wynikająca z utraty wartości jest ujmowana w rachunku zysków i strat. Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia również czy występują przesłanki wskazujące na to, że ujęty w poprzednich okresach odpis aktualizujący z tytułu trwałej utraty wartości powinien być zmniejszony lub całkowicie odwrócony.

Utrata wartości firmy

Wartość firmy podlega testowi na utratę wartości przynajmniej raz w roku. Ewentualna utrata wartości rozpoznawana jest od razu jako pomniejszenie wartości firmy i odnoszona w rachunek wyników, dodatkowo nie podlega odwróceniu w kolejnych okresach sprawozdawczych.

W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. W przypadku zbycia działalności wchodzącej w skład ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy, odnosząca się do zbytej działalności wartość firmy uwzględnia się w wartości bilansowej przy ustalaniu zysku lub straty z tytułu zbycia.

Test na utratę wartości przez wartość firmy, który został przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2016 r., nie wykazał potrzeby dokonania odpisu z tytułu utraty wartości

7. Noty pozostałe

7.4. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE



Do należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałych Grupa zalicza przede wszystkim należności z tytułu dostaw i usług od podmiotów niepowiązanych (głównie z tytułu wystawionych faktur wynikających z realizacji przez Grupę kontraktów budowlanych) oraz należności budżetowe, w tym należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz z tytułu podatku od towarów i usług

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 30 do 180 dni, ujmowane są w wartości nominalnej, tj. według kwot pierwotnie zafakturowanych. Na dzień bilansowy pozycje te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem ewentualnego odpisu aktualizującego.



Kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości należności jest równa różnicy pomiędzy wartością bilansową tych należności a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z ich tytułu, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej (tj. stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu).

Odpisy aktualizujące wartość należności tworzy się indywidualnie dla każdej należności w oparciu o stopień prawdopodobieństwa odzyskania należności. Kwota odpisu odnoszona jest do pozostałych kosztów operacyjnych.

	30.06.2017			31.12.2016		
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
Należności z tytułu dostaw i usług od podmiotów niepowiązanych	428 094	11 221	416 873	378 256	8 199	370 057
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	4 166	-	4 166	4 771	-	4 771
Pozostałe należności budżetowe	4 588	-	4 588	9 975	-	9 975
Pozostałe należności	19 496	1 216	18 280	11 267	1 216	10 051
Razem	456 344	12 437	443 907	404 269	9 415	394 854

Zmiany odpisu aktualizującego wartość należności zaprezentowano w tabeli poniżej.

	30.06.2017	31.12.2016
Odpisy aktualizujące na początek okresu	9 415	13 500
Utworzenie	3 200	1 795
Odwrocenie	175	1 070
Wykorzystanie	-	197
Pozostałe	-	(4 613)
Różnice kursowe z przeliczenia	(3)	-
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	12 437	9 415

Struktura wiekowa należności przeterminowanych, w przypadku których nie stwierdzono utraty wartości przedstawia się następująco:

**7. Noty pozostałe**

Należności przeterminowane:	30.06.2017	31.12.2016
Do 1 miesiący	60 847	63 164
1-3 miesiący	15 746	29 823
3-6 miesiący	20 185	9 414
6 miesiący - 1 rok	27 471	7 135
Powyżej 1 roku	39 779	29 762
Razem	164 028	139 298

Kwota należności przeterminowanych nie objętych odpisem aktualizującym na dzień 30 czerwca 2017 r. obejmuje m.in. należności od spółki Kępska S. A. w wysokości 8 188 tys. zł zabezpieczone hipotecznie, należności od spółki Międzyzdrojski Rynek Sp. z o.o. w wysokości 3 700 tys. zł (spółka miejska) oraz należności od DSH PL w wysokości 2 805 tys. zł należności od Akademii Muzycznej w kwocie 1 895 tysięcy złotych. Z uwagi na przewidywane odzyskanie tych należności Spółka nie objęła odpisem w/w pozycji. Z wymienionymi podmiotami toczą się sprawy sporne opisane w notcie 7.7.

Grupa narażona jest na ryzyko kredytowe oraz ryzyko walutowe wynikające z należności z tytułu dostaw i usług. Nie występuje jednakże koncentracja ryzyka kredytowego dotyczącego należności z tytułu dostaw i usług, gdyż Grupa posiada dużą liczbę klientów zarówno krajowych, jak i zagranicznych.

7.5. POZOSTAŁE AKTYWA

Aktywa przeznaczone do sprzedaży to aktywa, których wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Wycena tych pozycji dokonywana jest w niższej z kwot: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia (wartość godziwą ustala się zgodnie z MSSF 13).

Pozycja **Ubezpieczenia** to przedpłaty dokonywane przez Grupę z tytułu umów ubezpieczeń dotyczących przyszłych okresów sprawozdawczych. Ujmowane są one w ramach rachunku wyników stosownie do upływu czasu.

	30.06.2017	31.12.2016
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	-	-
Ubezpieczenia	4 067	4 785
Pozostałe	829	1 480
Razem	4 896	6 265

7. Noty pozostałe

7.6. REZERWY



Rezerwy obejmują głównie rezerwy na naprawy gwarancyjne, rezerwy na świadczenia pracownicze i świadczenia po okresie zatrudnienia oraz rezerwy na sprawy sądowe i sporne.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne

Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych wynikają z udzielania przez Grupę gwarancji na świadczone usługi budowlane. Rezerwę tworzy się w wysokości ustalonej wskaźnikiem procentowym będącym ilorazem historycznie poniesionych kosztów na naprawy gwarancyjne oraz historycznie ujętych przychodów z tytułu realizacji kontraktów budowlanych. Koszty rezerwy na naprawy gwarancyjne ujmują się w kosztach sprzedanych usług. W przypadku usług innych niż usługi budowlane, głównie usług serwisowych rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych tworzy się na podstawie danych historycznych oraz wiarygodnego szacunku kwoty obowiązku z tego tytułu. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne na 30 czerwca 2017 r. zostały oparte na ewidencji napraw gwarancyjnych w latach 2013-2017.

Rezerwa na krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Do grupy tej zalicza się rezerwy na niewykorzystane urlopy. Kalkulowane są one w oparciu o zestawienie niewykorzystanych dni urlopu na dany dzień bilansowy w podziale na poszczególnych pracowników oraz ich dzienne wynagrodzenie brutto powiększone o narzuty ZUS pracodawcy.

Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia

Do grupy tej zalicza się rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe, do wypłaty których Grupa zobowiązana jest zgodnie z przepisami prawa oraz regulaminem wynagradzania. Wysokość rezerwy ustalana jest w wartości bieżącej przy zastosowaniu technik aktuarialnych, wymagających przyjęcia pewnych założeń. Założenia niezbędne do wyceny obejmują wysokość stop dyskontowych, prognozowanych stóp zwrotu z aktywów oraz prognozowanych podwyżek wynagrodzeń. Ze względu na złożoność wyceny, przyjęte założenia, a także swój długoterminowy charakter, zobowiązania z tytułu wyżej wymienionych świadczeń są bardzo wrażliwe na zmiany założeń. Wszystkie powyższe założenia są weryfikowane oraz zaktualizowane na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Rezerwy na sprawy sądowe i sporne

Szczegółowej analizy potencjalnych ryzyk związanych z prowadzonymi sprawami sądowymi, podejmowania decyzji o konieczności ujęcia skutków tych postępowań w sprawozdaniu finansowym Grupy oraz wysokości rezerwy dokonują departamenty prawne oraz Zarządy poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy.

**7. Noty pozostałe**

Rezerwy w podziale na grupy zaprezentowane zostały w poniższej tabeli:

	Rezerwy na naprawy gwarancyjne	Rezerwy na świadczenia pracownicze i świadczenia po okresie zatrudnienia*	Rezerwy na sprawy sądowe i odszkodowania	Inne	Razem
Stan na 01.01.2016	17 721	10 258	4 659	3 240	35 878
Zwiększenie	3 212	4 239	1 696	13 578	22 725
Rozwiązanie	292	472	5 348	1 834	7 946
Wykorzystanie	4 813	3 121	-	749	8 683
Stan na 31.12.2016	15 828	10 904	1 007	14 235	41 974
krótkoterminowe	13 264	8 972	921	14 235	37 392
długoterminowe	2 564	1 932	86	-	4 582
Stan na 01.01.2017	15 828	10 904	1 007	14 235	41 974
Zwiększenie	158	12 241	680	1 384	14 463
Rozwiązanie	83	216	170	5 516	5 985
Wykorzystanie	686	7 620	-	1 819	10 125
Różnice kursowe z przeliczenia	(96)	1	-	(477)	(572)
Stan na 30.06.2017	15 121	15 310	1 517	7 807	39 755
krótkoterminowe	13 332	12 142	1 517	7 807	34 798
długoterminowe	1 789	3 168	-	-	4 957

*) Główną część tej pozycji stanowią rezerwy na niewykorzystane urlopy

Rezerwy na sprawy sądowe i odszkodowania

Zwiększenie stanu rezerw w bieżącym okresie sprawozdawczym o 510 tys. zł spowodowane było utworzeniem przez Grupę rezerwy na następujące roszczenia: Fabryka Konstrukcji Stalowych i Maszyn Spomasz S.A. w wysokości 285 tys. zł z tytułu dodatkowego wynagrodzenia; Janina Pawłowska w wysokości 172 tys. zł, Szpital Wadowice 91 tys. zł. za wykonanie instalacji wentylacji i klimatyzacji w budynku Pawilonu C Szpitala Powiatowego jako roboty dodatkowej; Herkules S.A. w kwocie 58 tys. zł z tytułu odszkodowania za przestój sprzętu budowlanego; Joanna i Grzegorz Gajda w wysokości 25 tys. zł jako odszkodowanie z tytułu nienależytego wykonania umowy.

**7. Noty pozostałe****7.7. SPRAWY SPORNE**

		Wpływ na sprawozdanie finansowe	
Strona sporu	Opis przedmiotu sporu	30 czerwca 2017	31 grudnia 2016
Sprawy wytoczone przeciw Grupie			
Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa - Modlin Sp. z o.o.	Sprawa dotyczy umowy z dnia 14 września 2010 r. realizowanej na rzecz Mazowieckiego Portu Lotniczego Warszawa - Modlin Sp. z o.o., w której Jednostka Dominująca występowała w roli generalnego wykonawcy pasa startowego lotniska Warszawa-Modlin. W 2012 r., z uwagi na stwierdzone usterki nawierzchni, wydano decyzję zakazującą użytkowania części pasa startowego. Jednostka Dominująca dokonała wymiany betonowej nawierzchni pasa (w ramach wykonawstwa zastępczego), bez oczekiwania na wyjaśnienie przyczyn powstania uszkodzeń i bez potwierdzenia obowiązku dokonania naprawy w ramach zobowiązania gwarancyjnego. Prace zostały zakończone w czerwcu 2013 r., a lotnisko zostało ponownie dopuszczone do ruchu pasażerskiego w dniu 3 lipca 2013 r. Jednostka Dominująca nie uznaje swojej odpowiedzialności za wadliwy stan nawierzchni pasa startowego, a zlecone niezależne ekspertyzy techniczne wskazują na powody uszkodzenia niezależne od niej. Zarząd ocenia, iż wydatki poniesione na wymianę nawierzchni pasa startowego w łącznej kwocie 20,1 mln zł ujęte w kapitałach oraz kwoty zatrzymane w wysokości 2,9 mln zł ujęte na dzień 30 czerwca 2017 r. w aktywach bilansu, jak również wszelkie roszczenia związane z tą sprawą w ostatecznym rozliczeniu nie obciążą Jednostki Dominującej.	Brak wpływu	Brak wpływu
Sprawy wytoczone przez Grupę			
Bank Millenium S.A.	Pozew z 22 grudnia 2010 r. o zapłatę 71 065 tys. z tytułu doradztwa zawarcia transakcji opcji walutowych na zabezpieczenie przed ryzykiem kursowym w zakresie kontraktów denominowanych w EUR realizowanych przez Jednostkę Dominującą. W czwartym kwartale 2008 roku w wyniku drastycznej zmiany kursu PLN/EUR wystąpiła negatywa wycena posiadanej przez Jednostkę Dominującą ekspozycji. Jednocześnie powstał spór co do treści transakcji opcji walutowych, przede wszystkim w zakresie wyłączania struktur opcyjnych.	Brak wpływu	Brak wpływu
Cemex Polska sp. z o.o. oraz Lafarge Kruszywa i Beton sp. z o.o.	18 marca 2015 r. Jednostka Dominująca złożyła pozew o zapłatę odszkodowania z tytułu nienależytego wykonania umowy w kwocie 18 686 tys. zł (w tym względem Cemex Polska sp. z o.o.: 8 098 tys. zł oraz względem Lafarge Kruszywa i Beton sp. z o.o.: 10 588 tys. zł). Strony były podwykonawcami prac w opisanej powyżej umowie z Mazowieckim Portem Lotniczym Warszawa - Modlin Sp. z o.o.	Brak wpływu	Brak wpływu
Kępska S.A.	Pozew z 22 kwietnia 2014 r., w którym Jednostka Dominująca dochodzi od Kępska S.A. zapłaty wynagrodzenia za wykonanie robót budowlanych. Łączna wartość przedmiotu sporu: 9 877 tys. zł.	Nie utworzono odpisu od należności przeterminowanych w wysokości 8 188 tys. zł	Nie utworzono odpisu od należności przeterminowanych w wysokości 8 188 tys. zł
Międzyzdrojski Rynek Sp. z o.o.	Jednostka Dominująca wystąpiła o zapłatę należności wynikających z faktur wystawionych za wybudowanie obiektu odebranego na podstawie pisemnego protokołu odbioru. Wartość przedmiotu sporu: 3 700 tys. zł.	Nie utworzono odpisu od należności przeterminowanych w wysokości 3 700 tys. zł	Nie utworzono odpisu od należności przeterminowanych w wysokości 3 700 tys. zł
Akademia Muzyczna w Łodzi	Pozew z 20 grudnia 2013 r. o zapłatę wynagrodzenia za wykonane przez Jednostkę Dominującą roboty budowlane wraz z odsetkami oraz odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy. Wartość przedmiotu sporu: 2 051 tys. zł.	Nie utworzono odpisu od należności przeterminowanych w wysokości 1 895 tys. zł	Nie utworzono odpisu od należności przeterminowanych w wysokości 1 895 tys. zł

7. Noty pozostałe

7.8. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ ZOBOWIĄZANIA POZOSTAŁE



Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania pozostałe obejmują przede wszystkim zobowiązania z tytułu dostaw i usług od podmiotów niepowiązanych, otrzymane zaliczki, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń oraz zobowiązania z tytułu podatków.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmie się początkowo w wartości godziwej (odpowiadającej wartości nominalnej), a na dzień bilansowy wycenia według zamortyzowanego kosztu.

Otrzymane zaliczki dotyczą głównie wpłat od kontrahentów z tytułu realizacji umów o kontrakty budowlane i ujmie się je w wartości nominalnej otrzymanej wpłaty.

Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń ujmie się w wartości należnej za wykonaną pracę, naliczonej zgodnie z zawartymi umowami.

Zobowiązania z tytułu podatków (w tym podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych) ujmie się w wysokości kwoty wymagającej zapłaty przez Grupę zgodnie z obowiązującymi i mającymi zastosowanie przepisami.

	30.06.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	213 357	245 829
w tym od podmiotów powiązanych	187	766
Otrzymane zaliczki	-	16 457
Zobowiązania finansowe z tytułu	-	24 788
odsetek	-	-
leasingu środków trwałych	-	-
wyceny forward	-	-
inne	-	9 798
dywidendy	-	14 990
Zobowiązania budżetowe z tytułu:	31 739	24 271
podatku od towarów i usług	11 193	9 873
podatku dochodowego od osób prawnych	8 512	4 610
podatku dochodowego od osób fizycznych	2 855	2 121
ZUS	8 095	6 138
podatku od nieruchomości	106	-
PCC	-	-
PFRON	131	115
funduszu urlopowego (podatku belgijskiego)	843	1 402
inne	4	12
Pozostałe zobowiązania	11 606	8 336
z tytułu wynagrodzeń	8 610	6 699
rozliczenia międzyokresowe kosztów	-	-
inne	2 996	1 637
Razem	256 702	319 681

7. Noty pozostałe

7.9. WYJAŚNIENIA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Uzgodnienie zmiany stanu kapitału obrotowego za okres od 01 czerwca do 30 czerwca 2017 r. oraz za okres od 01 czerwca do 30 czerwca 2016 r.

	Zmiana stanu w rachunku przepływów pieniężnych 01.2017-06.2017	Zmiana stanu w rachunku przepływów pieniężnych 01.2016-06.2016
Zmiana stanu rezerw	(1 672)	(5 110)
Zmiana stanu zapasów	(993)	7 193
Zmiana stanu należności	(37 492)	(149 730)
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(58 739)	40 215
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(28 792)	3 581
Zmiana stanu kapitału obrotowego	(127 688)	(103 851)

7.10. STRUKTURA GRUPY I INWESTYCJE WE WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA ORAZ TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI



Jednostki zależne i zasady konsolidacji: Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera dane Jednostki Dominującej oraz jej jednostek zależnych.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od dnia objęcia kontroli do dnia utraty kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce wtedy, gdy Jednostka Dominująca z tytułu swojego zaangażowania w jednostkę, w którą dokonała inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie Jednostki Dominującej, w oparciu o spójne zasady rachunkowości. W przypadku utraty kontroli nad jednostką zależną zysk lub strata z transakcji skutkującej utratą kontroli ujmowane są w rachunku wyników.

Rozliczenia nabycia przedsięwzięć dokonuje się metodą nabycia. W metodzie tej możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i zobowiązania wycenia się w wartości godziwej na dzień przejęcia. Zapłatę przekazaną w transakcji połączenia jednostek gospodarczych wycenia się w wartości godziwej przekazanych przez Grupę aktywów, zobowiązań zaciągniętych przez Grupę wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną. Koszty związane z przejęciem ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia. Nadwyżka ceny przejęcia oraz udziałów niekontrolujących wycenianych w wartości godziwej nad wartością godziwą przejętych aktywów netto, z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w MSSF 3, stanowi wartość firmy.

Wspólne przedsięwzięcia Grupa ujmuje metodą praw własności.

**7. Noty pozostałe****Struktura Grupy**

Na dzień 30 czerwca 2017 roku w skład Grupy wchodzi Jednostka dominująca Erbud S.A. oraz jednostki zależne, konsolidowane metodą pełną.

Szczegółowe informacje na temat struktury Grupy zawarte zostały w poniższych tabelach.

				Udział Jednostki Dominującej w kapitale (równy posiadanym prawom głosu)	
Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	30.06.2017	31.12.2016
Udziały posiadane bezpośrednio					
1	Erbud International Sp. z o.o.	Toruń	Usługi budowlane	100,00%	100,00%
2	Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowo - Inżynieryjnego S.A.	Toruń	Budownictwo drogowe	90,00%	90,00%
3	Erbud Rzeszów Sp. z o.o.	Rzeszów	Usługi budowlane	79,00%	79,00%
4	Erbud Construction Sp. z o.o.	Toruń	Usługi budowlane	100,00%	100,00%
5	Erbud Industry Sp. z o.o.	Toruń	Usługi Inżynieryjne	100,00%	100,00%
6	GWl GmbH	Dusseldorf, Niemcy	Usługi budowlane	85,00%	85,00%

				Udziały Jednostki Dominującej pośredniego szczebla (odpowiadający posiadanym prawom głosu)	
Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	30.06.2017	31.12.2016
Udziały posiadane pośrednio					
1	Erbud Industry Centrum Sp. z o.o.	Łódź	Usługi energetyczne	98,92%	98,92%
2	Erbud Industry Pomorze Sp. z o.o.	Gdańsk	Usługi energetyczne	100,00%	100,00%
3	Erbud Industry Połudzie Sp. z o.o.	Będzin	Usługi energetyczne	99,29%	99,29%
4	PDI Dusseldorf Malmedyerstrasse Ost GmbH	Dusseldorf, Niemcy	Usługi budowlane	43,35%	43,35%
5	PDI Dusseldorf Malmedyerstrasse West GmbH	Dusseldorf, Niemcy	Usługi budowlane	43,35%	43,35%



7. Noty pozostałe

Transakcje z podmiotami powiązanymi

Poniższe tabele przedstawiają łączne kwoty transakcji zawartych przez jednostkę dominującą z podmiotami powiązanymi za okres zakończony dnia 30 czerwca 2017 oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku:

		30.06.2017		31.12.2016	
		Inna relacja	Razem	Inna relacja	Razem
Nota 5.1.2.	Należności z tytułu dostaw i usług	52	52	91	91
	Udzielone pożyczki	-	-	-	-
	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	206	206	766	766
	Przychody ze sprzedaży	5	5	24	24

7.11. ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO

Po dniu bilansowym do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego nie wystąpiły zdarzenia, które nie zostały, a powinny być ujęte w księgach rachunkowych.

Podpis osoby sporządzającej
Sprawozdanie Finansowe

Mariola Zielińska
/Główny Księgowy/

Podpisy Członków Zarządu

Józef Zubelewicz
/Członek Zarządu/

Dariusz Grzeszczak
/Członek Zarządu/

Paweł Smoleń
/Członek Zarządu/

Agnieszka Głowacka
/Członek Zarządu/

Warszawa, 4 września 2017 roku